

[Finansministeren.]

pude, som det ærede Medlem Hr. Stein sagde — for vanskelige Tider, men i det sidst forløbne Regnskabsaar er Statens samlede Forpligtelser samtidig, naar vi ser paa baade den faste og den løse Gæld, vokset med omtrent 100 Mill. Kr., hvortil yderligere kommer den Forpligtelse, som Statskassen har over for Nationalbanken paa en særlig Konto i Kraft af Kronehævningsens Virkninger, nemlig godt 124 Mill. Kr. Dette Beløb gaar omtrent lige op med de sidste Aars samlede Overskud paa 135 Mill. Kr. Jeg gør opmærksom herpaa, for det er noget, der maa tages med i Betragtning, naar man vil bedømme Situationen og overveje Muligheden for, at Staten skulde kunne give Afkald paa Indtægter i dette Øjeblik.

Endelig tror jeg, jeg har Lov til at sige, uden derfor at kunne betegnes som en urimelig Pessimist, at det nok er den vanskeligste Tid ogsaa for Statens Finanser, som ligger forude. Det har ganske vist været sagt hele Tiden af dem, der har beskæftiget sig med disse Spørgsmaal, men man maa ogsaa sige, at det hidtil er gaaet uventet godt med Statens Indtægter. Jeg tror ikke, der er nogen — hvadenten det nu har været Optimister eller Pessimister — af dem, der har beskæftiget sig med Statens Finanser, som havde drømt om, at det vilde være gaaet saa godt med Statens Indtægter, baade hvad angaar den direkte Skat og de forskellige indirekte Afgifter, som Tilfældet har været. Det er gaaet over enhver Forventning, og det er naturligvis at haabe, at det vil vare ved, men det kan man ikke vide. Den største Chance er vel for, at det ikke vil vare saa forfærdelig længe med denne gunstige Situation, hvis Krigen fortsættes og Vanskelighederne skærpes. Varebeholdningerne svinder ind, Omsætningen kan svinde ind, og Beskæftigelsen kan svinde ind; alt dette stiller sig mere faretruende i Øjeblikket end nogen Sinde før. Hvis noget saadant sætter ind, betyder det automatisk en Nedgang i Statens Indtægter og næsten automatisk tillige større Forpligtelser for Samfundet til paa en Række Omraader at afværge samfundsmæssige Ulykker. Man maa altsaa regne med, at der kommer større Udgiftsforpligtelser for Staten i samme Øjeblik, som denne gunstige Situation skifter.

Jeg tror derfor, at vi ikke i Øjeblikket har Lov til at være Optimister. Hvor gerne vi end vilde give Afkald paa Indtægter for derved at lette Vilkaarene for Befolkningen, har Regeringen den Opfattelse, at vi er nødt til at se paa Situationen et Stykke ud

i Fremtiden; vi har derfor ikke ment det forsvarligt at give Afkald paa Indtægter.

Jeg skal som sagt gerne i den kommende Tid spekulere paa, om man kan lave om paa det paa en rimelig Maade. Om der ligefrem skal nedsættes et Rigsdagsudvalg dertil, saaledes som det ærede Medlem Hr. Axel Christensen henstillede, skal jeg ikke udtale mig om i dette Øjeblik, men jeg er i hvert Fald ingen Modstander af at drøfte Tingene med Rigsdagens Medlemmer.

Det ærede Medlem Hr. Villemoes gjorde nogle Bemærkninger om, at der ikke havde været Mulighed for, at Erhvervene i højere Grad kunde faa Lejlighed til gennem Deputationer at forhandle med Rigsdagens to Ting om Sagen, og jeg maa indrømme, at paa Grund af det forcerede Tempo, som det desværre har været nødvendigt at anvende i denne Omgang, har det ikke været muligt for Deputationerne fra de forskellige Erhverv at komme til Stede i samme Udstrækning, som de maaske ellers vilde være kommet. Men jeg vil gerne gøre opmærksom paa det, som det ærede Medlem for øvrigt selv var inde paa, at der i Forvejen har været en Række Forhandlinger i Finansministeriet med de forskellige Erhvervsorganisationer; man har paa Foranledning af disse haft Drøftelser baade om Principerne og om alle mulige Enkeltheder. Der er ogsaa paa forskellige Punkter taget Hensyn til de Henstillinger, som er rettet fra Erhvervene, idet Administrationen ikke kan have noget Ønske om at opretholde Bestemmelser, der virker paa urimelig Maade over for Erhvervene, naar blot Formaålet i øvrigt finansielt set i det store og hele kan opnaas. Derfor indeholder ogsaa det Lovforslag, vi her behandler, saaledes som det antagelig vil være Medlemmerne bekendt, paa en Række Punkter Lempelser, som tager Hensyn til de Ønsker, der er fremsat fra Erhvervene. Jeg indrømmer dog, at *alt*, hvad der er fremført, har vi ikke ment at kunne imødekomme. At det var blevet anderledes, hvis Erhvervsorganisationerne havde haft Lejlighed til at mødes med Rigsdagens Udvalg, kan jeg naturligvis ikke betegne som udelukket, men saa forfærdelig megen Forskel tror jeg ikke det havde gjort, idet der som sagt i Forvejen er taget Hensyn til Erhvervene.

Det ærede Medlem Hr. Villemoes nævnte ogsaa den Tanke, som har været rejst over for Ministeriet, om en Afvikling med f. Eks. 2 pCt. om Aaret af den Omsætningsafgift, der her er Tale om, i alt Fald paa Manufakturvarer. Jeg tror, det